

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการพัฒนาประเทศในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการระดมใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ภายหลังได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามมา โดยเฉพาะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ความผิดปกติของฤดูกาล แหล่งน้ำมีสารพิษปนเปื้อน ปัญหาพื้นที่ดินเค็มและส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิต ของมนุษย์ในหลายด้าน เช่น ปัญหาด้าน สุขภาพอนามัย รายได้และคุณภาพชีวิต เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาประเทศไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้จากการประกาศใช้แผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505 - 2509) ถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) โดยมีนโยบายสำคัญคือการเร่งรัดอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) ทำให้มีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตเป็นจำนวนมากส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมากเช่นกัน จนกระทั่งถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) ได้เริ่มตระหนักถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการแก้ไขปัญหาค่าเสื่อมโทรมของดิน การอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และมีการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าหากจะพิจารณาถึงบทบาทในการจัดการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าบทบาทที่สำคัญมักเป็นเรื่องของภาครัฐที่ดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว ภาคเอกชนและภาคประชาชนไม่ได้มีบทบาทเท่าที่ควร เท่าที่ผ่านมาประชาชนมักจะเป็นฝ่ายที่เพียงเข้าร่วมในนโยบายหรือแนวทางที่ภาครัฐกำหนดเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐขณะเดียวกันก็เกิดปัญหา ขัดแย้งกับภาคประชาชน ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่า ปัญหาในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 5 (พ.ศ.2505 - 2529) ได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยจุดเน้นช่วงดังกล่าว รัฐบาลได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักซึ่งมีหลายด้านด้วยกัน จนกระทั่งถึงช่วงต้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) ผู้ศึกษา

ใครกล่าวถึงนโยบายด้านการท่องเที่ยวซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายที่สำคัญที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ภายใต้คำขวัญ “Visit Thailand Year” ได้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวอย่างมาก เป็นผลทำให้ประสบเกิดปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติด้านแหล่งท่องเที่ยวอย่างหนัก ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) จึงได้กำหนดแนวทางนโยบายในการจัดการขึ้นใหม่ กล่าวคือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติต้องอาศัยการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เรียกว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม” และต่อเนื่องมาจนถึงในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ซึ่งมีแนวคิดและหลักการที่แตกต่างจากแผนฯ เดิมคือ มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดทิศทาง และกระบวนการพัฒนาใหม่ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง หรือจุดหมายหลักของการพัฒนาโดยให้มีการพัฒนาในลักษณะองค์รวม มีกระบวนการพัฒนาที่เป็นบูรณาการ และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและครอบคลุมทุกมิติ เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาในอนาคต คือ “เศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน” นอกจากนี้ แผนฯ 8 ยังได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาและผลกระทบ (Process and Impact) มากกว่าผลลัพธ์ (Output) เพียงด้านเดียว โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักในการทำงาน 7 ยุทธศาสตร์ และส่วนหนึ่งได้เน้นเป็นอย่างมาก คือ เรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งมีได้จำกัดเฉพาะบทบาทของภาครัฐที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้องค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามขั้นตอนที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2539, หน้า 2 - 3)

จากการที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่อย่างกระจายทั่วประเทศ ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติถึงแม้จะมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรงคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่สามารถจะดำเนินการหรือดูแลได้ทั่วถึง ถึงแม้จะมีนโยบายฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติก็ตาม ดังนั้น จึงมีแนวคิดให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว เพราะมีเหตุผลที่สำคัญคือประชาชนในท้องถิ่นจะทราบปัญหาความต้องการและรู้ถึงผลกระทบโดยตรง ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้น “คน ” เป็นจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาประเทศ โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกระดับ ทั้งในด้านการวางแผนและการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมโดยตรง และยังเป็นการสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หมวด 9 เรื่องการปกครองท้องถิ่น

ยังได้มุ่งเน้นการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา 290 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้เข้าไปจัดการ การบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ และจากแนวคิดเรื่อง “สิทธิชุมชน” ในการมีส่วนร่วมการจัดการท้องถิ่น ตามหมวด 3 เรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 46 ได้ระบุให้ประชาชนในท้องถิ่น ตั้งแต่มีสิทธิอนุรักษ์ พื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการและมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตกิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ อนึ่ง กิ่งอำเภอแม่ออนเป็นกิ่งอำเภอหนึ่งซึ่งแยกจากอำเภอสันกำแพงเมื่อปี 2537 กิ่งอำเภอแม่ออนมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวหลายลักษณะ แหล่งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมอยู่เป็นจำนวนมาก สำหรับหน่วยงานและองค์กรที่มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรและธรรมชาติตามที่กล่าวมานั้น มีหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานของประชาชนได้เข้ามา มีบทบาทหลายลักษณะ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาบทบาทขององค์กรหรือหน่วยงานภาคประชาชน ที่ได้เข้ามา มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ องค์กรที่เรียกว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นองค์กรการปกครองระดับล่างสุดที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีคณะกรรมการหมู่บ้านหลายหมู่บ้านได้เข้าไปจัดการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีหมู่บ้านที่ผู้ศึกษาได้ให้ความสนใจ กล่าวคือ หมู่บ้านสหกรณ์ 2 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านสหกรณ์ เป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะพิเศษ คือมีทรัพยากรท่องเที่ยวหลายแห่งที่สำคัญคือน้ำพุร้อน 2 แห่ง และถ้ำ 1 แห่ง น้ำพุร้อนทั้ง 2 แห่ง เป็นการจัดการโดยหน่วยงานของรัฐ 1 แห่ง คือ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นของเอกชน 1 แห่ง สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนจัดการเองคือ ถ้ำเมืองออน มืองค์กรของประชาชนคือคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และประชาชนได้เข้ามา มีบทบาทในการจัดการ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการมีส่วนร่วม ที่มีลักษณะเป็นกฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น โดยมีการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการวัดถ้ำเมืองออน และประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล คือสภาตำบลสหกรณ์ (ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2543) จากผลการดำเนินงานกว่า 10 ปีที่ผ่านมา มีทั้งประสบความสำเร็จและประสบปัญหาในการจัดการ ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาและได้กล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

จากสภาพปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเมืองออน ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของกิ่งอำเภอแม่ออน เพราะจะมีนักท่องเที่ยวทั้งภายในท้องถิ่น ภายในจังหวัด ภายในประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้มาท่องเที่ยวอยู่อย่างสม่ำเสมอ อนึ่ง การจัดการของคณะกรรมการหมู่บ้านมีการจัดการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดระเบียบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การจัดเก็บผลประโยชน์ รวมทั้งจัดแจงผลประโยชน์ให้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่สำคัญของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึง ความเป็นมาของการจัดการ บทบาท สักยภาพและความพร้อมขององค์กรประชาชนคือ คณะกรรมการหมู่บ้านนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเผยแพร่เพื่อเป็นการพัฒนาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่พึงประสงค์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวกรณีถ้ำเมืองออนของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านสหกรณ์ 2 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ จากอดีตถึงปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อศึกษาบทบาท สักยภาพและความพร้อมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวกรณีถ้ำเมืองออน จังหวัดเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อพัฒนาแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีถ้ำเมืองออน กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาวิจัยบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้กำหนดขอบเขตต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาวิจัย

จะทำการศึกษารายละเอียดของคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.) บ้านสหกรณ์ 2 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดศึกษากลไกการบริหารงาน บทบาท อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการหมู่บ้านตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534 ในด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้ คือ

1.3.2.1 ศึกษาความเป็นมาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวกรณีตำบลเมืองออนของ คณะกรรมการหมู่บ้าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.3.2.2 ศึกษาบทบาทศักยภาพและความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณของ คณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

1.3.2.3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ แยกเป็น

- ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณบุคลากรและการบริหารงาน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

- ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นต่อชุมชน

- ศึกษาปัญหาและอุปสรรคอันเป็นข้อจำกัดของชุมชนในการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว ความรู้ ตลอดจนศักยภาพและประสิทธิภาพในด้าน การจัดการ การป้องกันและ แก้ปัญหา

1.3.2.4 นำเสนอรูปแบบ และแนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

1.3.3 ขอบเขตระยะเวลาที่ศึกษา

ศึกษาตามช่วงเวลาโดยเริ่มตั้งแต่ได้มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ตำบลเมืองออน) จนถึงปัจจุบัน

1.4 กรอบแนวความคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

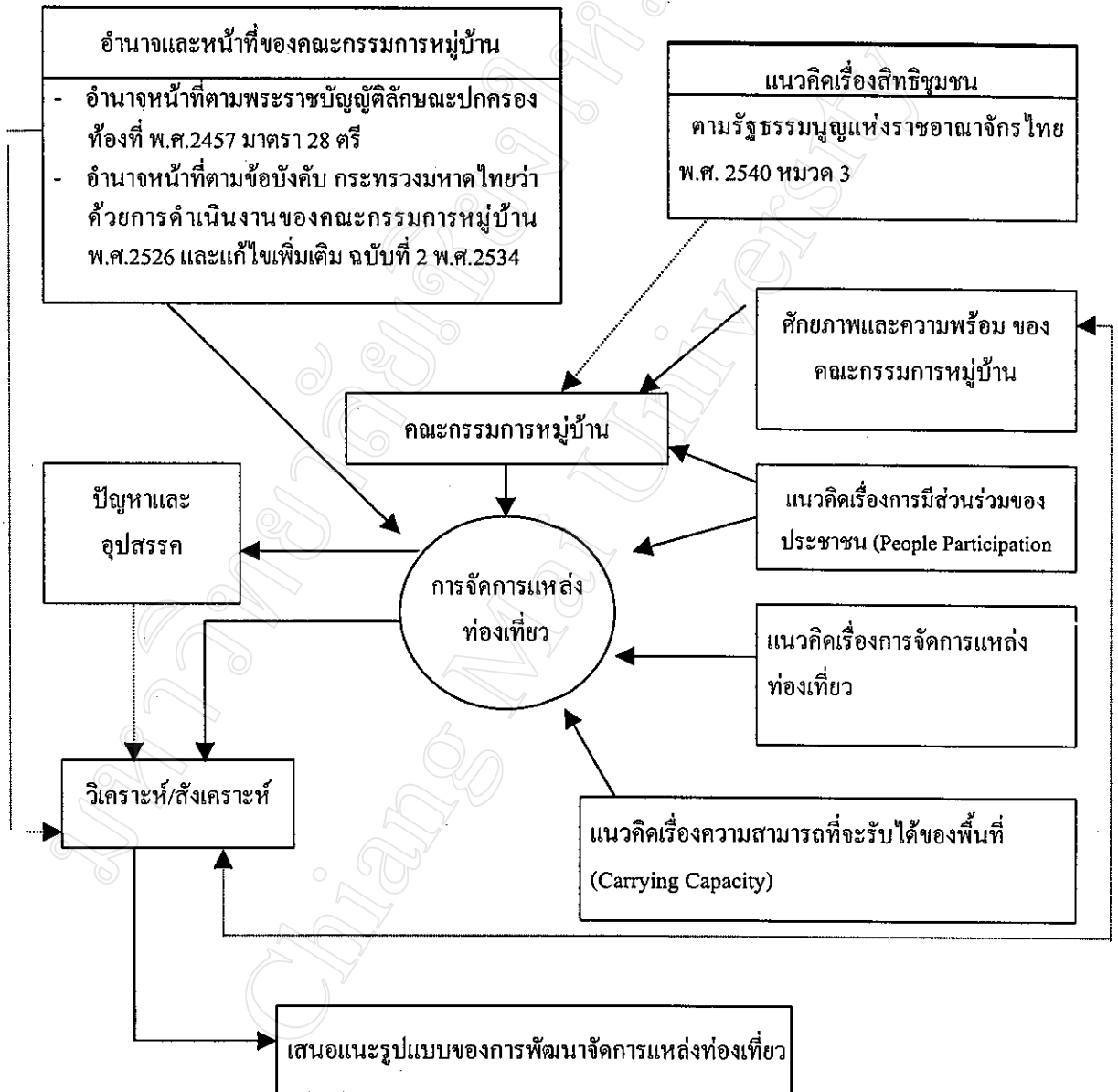
การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรที่เกิดจากแนวความคิดการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ยอมรับให้องค์กรของประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการ บริหารจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจคือ คณะผู้บริหารต้องมาจากการ เลือกตั้งของประชาชน มีความเป็นอิสระพอสมควร โดยอยู่ภายใต้กฎหมายที่บัญญัติ มีพื้นที่ของ

ตนเอง มีประชากรในเขตการปกครองของตนเองและมีรายได้เป็นของตนเอง อนึ่ง คณะกรรมการหมู่บ้านอาจจะมียุทธศาสตร์ประกอบตามแนวความคิดการกระจายอำนาจ (การปกครองท้องถิ่น) ไม่ครบถ้วน แต่เพื่อให้การศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงได้นำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวคิดหลัก และอาศัยแนวความคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) ซึ่งมีลักษณะหรือขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

มาพิจารณาประกอบด้วย รวมทั้งจะได้นำแนวความคิดเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) แนวความคิดเรื่อง ความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่ (Carrying capacity) และแนวความคิดเรื่องสิทธิของชุมชนมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์

บทบาท หมายถึง สิทธิ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การเข้าถึง การใช้อำนาจ ตลอดจน ความคาดหวังในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 มาตรา 28 ตี และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ.2526 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นความสามารถแฝงเร้นที่มีเอกภาพ เป็นความสามารถร่วมกันเป็นแนวทางร่วมกันเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในที่นี้ หมายถึง ศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ความพร้อม หมายถึง ศักยภาพและความสามารถของคณะกรรมการหมู่บ้านที่นำความรู้แนวคิด ทฤษฎี ประสบการณ์ ของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไปใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและเหมาะสม

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิต ที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกของสังคม และให้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจ ในการกำหนดชะตาชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลิน ไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ

การจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำหรือการดำเนินงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับแหล่งท่องเที่ยว การกระทำหรือการดำเนินงานดังกล่าวนี้ครอบคลุมไปถึงการอำนวยความสะดวก การบริหารงาน การจัดการ การควบคุมกำกับดูแล การดำเนินการ การปฏิบัติงาน การอนุรักษ์ การบำรุงรักษา การป้องกัน และการพัฒนาด้วย

การกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบการบริหารประเทศ ที่เปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเอง กิจการที่องค์กรท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแล มักได้แก่ระบบสาธารณูปโภค การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) หมายถึง คณะบุคคลที่มีหน้าที่ได้คำแนะนำปรึกษา และช่วยเหลือผู้ใหญ่ในการปกครอง และบริหารงานภายในหมู่บ้าน มีฝ่ายกิจกรรมต่าง ๆ 8 ฝ่าย โดยมีผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง นอกจากนี้ก็ผู้มีความรู้ดี ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนอีกจำนวนหนึ่ง เป็นองค์การตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ 2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534